

Aktuálne problémy spojené s riešením projektov prieskumu a sanácie environmentálnych zát'azí na Slovensku

RNDr. Vlasta Jánová, PhD. (Mgr. Mária Gažíová)

AKTIVITY MŽP SR

- **Systematická identifikácia EZ (2006 – 2008)**
- **Informačný systém EZ (2006 – 2008)**
- **Regionálne štúdie dopadov EZ na ŽP (2008 - 2010)**
- **Novela geologického zákona (2009, 2013)**
- **Schválenie vykonávacej vyhlášky (2010)**
- **Atlas sanačných metód EZ (2008 - 2011)**
- **Štátny program sanácie EZ (2010)**
- **Zákon o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej zát'aže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (2011)**
- **Metodický pokyn na vypracovanie analýzy rizika znečisteného územia (2012)**
- **Operačný program Životné prostredie (2007 – 2013)**
- **Príprava nového OP na roky 2014 – 2020**

OPERAČNÝ PROGRAM ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- **Operačný cieľ 4.4. Riešenie problematiky environmentálnych zát'aží vrátane ich odstraňovania, v rámci ktorého boli zadané nasledujúce oprávnené aktivity:**
 - **monitorovanie a prieskum environmentálnych zát'aží a spracovanie rizikových analýz,**
 - **sanácia najrizikovejších environmentálnych zát'aží,**
 - **dobudovanie informačného systému environmentálnych zát'aží.**

PODPORENÉ PROJEKTY

- Regionálne štúdie dopadov environmentálnych zát'aží na životné prostredie pre vybrané kraje (SAŽP)
- Atlas sanačných metód environmentálnych zát'aží (ŠGÚDŠ)
- Osveta, práca s verejnosťou ako podpora pri riešení environmentálnych zát'aží v SR (SAŽP)
- Dobudovanie Informačného systému environmentálnych zát'aží (SAŽP)
- Prieskum environmentálnych zát'aží na vybraných lokalitách Slovenskej republiky (54 lokalít) (MŽP SR)
- Monitoring environmentálnych zát'aží na vybraných lokalitách Slovenskej republiky (161 lokalít) (ŠGÚDŠ)
- Sanácia EZ na vybraných lokalitách SR (6 projektov – 13 lokalít) (MŽP SR)
- Sanácia EZ po Sovietskej armáde (6 projektov – 6 lokalít) (MO SR)

PROJEKTY V PROCESE SCHVAĽOVANIA

- Pravdepodobné environmentálne zát'aže – prieskum na vybraných lokalitách Slovenskej republiky (87 lokalít) (MŽP SR)
- Integrácia verejnosti do riešenia environmentálnych zát'aží (2014 - 2015) (SAŽP)

NIEKTORÉ PROBLÉMY SPOJENÉ S IMPLEMENTÁCIOU PROJEKTOV

**Zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach
(geologický zákon) v znení neskorších predpisov**

- **Vstup na cudzie nehnuteľnosti a ich užívanie (§ 29),**
- **Ochrana geologických diel a geol. objektov (§ 30),**
- **Zabezpečenie, údržba a likvidácia geologických diel
a geologických objektov (§ 31),**
- **Náhrada škody a náhrada za obmedzenie výkonu
vlastníckeho práva (§ 32).**

Vstup na cudzie nehnuteľnosti a ich užívanie (§ 29)

Zhotoviteľ geologických prác:

- vo verejnom záujme oprávnený - vstupovať na cudzie nehnuteľnosti, zriaďovať na nich pracoviská, prístupovú cestu a prívod vody a energie, vykonávať nevyhnutné úpravy pôdy a odstraňovať porasty – len v nevyhnutnom rozsahu, na nevyhnutne potrebný čas a za primeranú náhradu.
- **povinný dohodnúť s vlastníkom nehnuteľnosti rozsah, spôsob vykonávania a dobu trvania geologických prác a oznámiť mu začatie vykonávania geologických prác písomne najmenej 15 dní vopred.**

Nedôjde k dohode - rozhodne MŽP SR.

- **povinný čo najmenej zasahovať do práv vlastníka nehnuteľnosti, aby nevznikali škody, ktorým možno zabrániť,**
- **za užívanie patrí vlastníkovi nehnuteľnosti primeraná náhrada.**

Nedôjde k dohode – rozhodne súd.

- **zaslať oznámenie o skončení geol. prác vlastníkovi nehnuteľnosti najneskôr v deň skončenia prác.**

Prax

- nesúhlas vlastníka nehnuteľnosti – pri rozsiahlych lokalitách sú to desiatky vlastníkov,
- nesúhlas užívateľa nehnuteľností,
- nevysporiadané vlastnícke práva, neexistuje/nie je známy ten, kto by mohol udeliť súhlas vstupu na pozemok,
- areál je opustený a vlastníkom je zahraničná spoločnosť, ktorej domovská adresa nie je známa,
- pasivita vlastníkov, keď nikto na výzvu zhotoviteľa neodpovedá,
- neposkytnutie komplexnej informácie zo strany zhotoviteľa geol. prác (spôsob, rozsah, dĺžka trvania geol. prác),

žiadost' o zmenu projektu - meškanie projektu

Ochrana geologických diel a geologických objektov § 30

Vlastník nehnuteľnosti je povinný na svojej nehnuteľnosti strpieť vyznačenie a uchovávanie geologických diel a geologických objektov, ktoré určí ministerstvo, a zdržať sa všetkého, čo by mohlo tieto geologické diela a geologické objekty poškodiť, zničiť alebo urobiť nepoužiteľnými.

Zabezpečenie, údržba a likvidácia geologických diel a geologických objektov (§ 31)

Objednávateľ geologických prác - povinný zaistiť zlikvidovanie geol. diel a geol. objektov, ak splnili svoj účel, boli vyhodnotené a nemá záujem využiť ich inak.

Zabezpečením a udržiavaním geol. diel a geol. objektov sa musí:

- zaistiť bezpečnosť povrchu,
- zabezpečiť, aby sa nezmarilo alebo nest'ažilo využitie výsledkov geologickej úlohy,
- riešiť technická rekultivácia pozemkov dotknutých technickými prácami.

Likvidáciou geologických diel a geologických objektov sa musí:

- zaistiť bezpečnosť povrchu,
- zamedziť trvalému narušeniu pôvodných HG pomerov, prepojení HG kolektorov, voľnému vytekaniu podzemnej vody, uvoľňovaniu a transportu nebezpečných alebo nežiaducich látok z geologickej štruktúry, výronu plynu z geologického diela, prenikaniu povrchovej vody do podzemnej vody a podzemných priestorov.

Náhrada škody a náhrada za obmedzenie výkonu vlastníckeho práva (§ 32)

Zhotoviteľ geologických prác - povinný v lehote dohodnutej s vlastníkom nehnuteľnosti **uviesť použitú nehnuteľnosť do predošlého stavu**, prípadne pozemky rekultivovať, pokiaľ sa nedohodnú inak.

Nie je možné alebo hospodársky účelné - **právo na náhradu škody v peniazoch.**

Nedôjde k dohode – rozhodne súd.

Vlastník nehnuteľnosti je geologickými prácami alebo existenciou geologického diela alebo geologického objektu - podstatne obmedzený v obvyklom užívaní nehnuteľnosti - **právo na primeranú jednorazovú náhradu.**

Problém pri projektoch z OP ŽP – náhrada škody – neoprávnený výdavok – musí uhradiť zhotoviteľ.

Predchádzanie problémom

- dôkladná príprava pri projektovaní geologickej úlohy,
- preštudovanie všetkých dostupných archívnych údajov,
- podrobná príprava podkladov – strety záujmov, vstupy na pozemky, obmedzenie vlastníckych práv, likvidácia objektov a ich uchovávanie pre účely monitoringu.

Ďakujem za pozornosť

vlasta.janova@enviro.gov.sk

02/577 83 114

